

NOTAT

Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg

Tlf.: 3815 3815
Fax: 3815 2015
www.cbs.dk

Individualisering af skriftlige opgavebesvarelser

28. februar 2013
Opdateret 8. 9. 2015

Med eksamensbekendtgørelserne fra 2012 blev der skabt ensartede retningslinjer for alle uddannelses typer for så vidt angår mulighederne for gruppeprøver. Dette gælder fortsat med de nu gældende eksamensbekendtgørelser¹.

TWH

Dette indebærer bl.a., at der nu *kun skal ske individualisering af skriftlige produkter udarbejdet i grupper, hvis der skal gives en selvstændig karakter for det skriftlige arbejde*. Hvis det skriftlige produkt derimod indgår i en samlet bedømmelse med en mundtlig prøve (uanset om denne er en gruppeprøve eller en individuel prøve), skal det skriftlige produkt ikke individualiseres.

Thomas Werner Hansen
Chefkonsulent
Dir. tlf.: 3815 2677
twh.edu@cbs.dk

Bestemmelserne herom lyder:

UNI-bekendtgørelsen nr. 670 2014	EVU-bekendtgørelsen nr. 1519 2013
<p>§ 4 <i>Stk. 3.</i> Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan der kun gives en selvstændig karakter eller anden bedømmelse, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres. Universitetet fastsætter krav om individualisering i studieordningen.</p>	<p>§ 12 <i>Stk. 3.</i> Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan der kun gives en selvstændig bedømmelse, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres. Der fastsættes krav om individualiseringen i studieordningen.</p>

Som det fremgår af bestemmelserne, skal der fastsættes krav om individualiseringen i studieordningen. Dette har foranlediget ønske om, at der fra centralt hold bør fastsættes nærmere regler for, hvad der skal forstås ved, at den enkelte studerendes bidrag skal kunne konstateres, - dvs. hvilke nærmere krav der gælder for individualiseringen.

Det er imidlertid dekansekretariatets opfattelse, at det kan være både vanskeligt og uhensigtsmæssigt at fastsætte alt for faste og rigide generelle regler for individualisering, da det kan være noget afhængigt af, hvilken art skriftligt

¹ Bekendtgørelse nr. 670 af 19. juni 2014 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen). Gælder for bachelor-, kandidat- og masteruddannelse. Herefter benævnt UNI-bekendtgørelsen.

Bekendtgørelse nr. 1519 af 16. december 2013 om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser. Gælder for HD-uddannelsen. Herefter benævnt EVU-bekendtgørelsen.

arbejde, der konkret er tale om (type og omfang) og hvor store grupper, der er tale om.

Det følgende udgør den *vejledning* dekansekretariatet kan give:

Grundlæggende er der to problemstillinger at tage stilling til:

a) *Hvor meget skal individualiseres?*

Bekendtgørelsernes bestemmelser angiver ingen præcise angivelser for dette, men det må antages at udgangspunktet er, at hele teksten i princippet skal kunne opdeles på de respektive forfattere, og således at der kun er en forfatter til hvert tekststykke. Det giver dog ingen mening i praksis, så hvis der overhovedet skal være realistisk mulighed for at benytte denne prøveform, må man nødvendigvis acceptere, at der er tekstafsnit, der er udarbejdet i fællesskab, og som skal krediteres samtlige forfattere. Det gælder f.eks. problemformulering og konklusion, - og i visse tilfælde nok også metodeafsnit (hvor det ikke har et omfang, der meningsfuldt kan opdeles på de enkelte forfattere).

Det afgørende er, at de fælles afsnit ikke får et omfang, der underminerer grundlaget for at kunne foretage individuel bedømmelse, eller at det fremstår som et bevidst forsøg på at omgå intentionerne i bekendtgørelsen. *Individualiseringen skal derfor have et omfang og en form, der gør det muligt for bedømmerne at leve op til bekendtgørelsernes bestemmelse om, at "ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer"*².

b) *Hvordan skal der individualiseres?*

Heller ikke det er nærmere reguleret i bekendtgørelserne. 'Lakmusprøven' er igen, at identifikationen af den enkeltes bidrag for det første (og vigtigste) skal give bedømmerne et meningsfuldt grundlag for at kunne give individuelle karakterer, og for det andet ikke må fremstå som et forsøg på at underminere kravet om individualisering ('hvert fjerde ord'- eller 'hver fjerde linje'-modellen). Det skal med andre ord være så store og sammenhængende tekstafsnit, at bedømmerne kan holde styr på den enkelte forfatters samlede bidrag og få et meningsfuldt indtryk af kvaliteten. Hvad det konkret betyder, må som nævnt afhænge af den konkrete opgaves art og omfang. *Der er derfor intet til hinder for, at er i eksamensbestemmelserne for en given prøve kan fastsætte mere detaljerede og operationelle krav til individualiseringen.*

Et særligt problem handler om, hvorvidt et givet tekstafsnit kun må have én forfatter (når bortset fra de ovenfor nævnte fælles afsnit), eller om der må stå flere studerende (men ikke alle) som forfattere til afsnittet. Det afgørende vil igen være, om det meningsfuldt giver grundlag for individuel karaktergivning. Dog bør man nok - bortset fra de indiskutabelt 'udelelige' afsnit - være varsom med at tillade mere end én forfatter på de øvrige afsnit (og da især hvis der i øvrigt er foretaget en opdeling på relativt små tekststykker), da det hurtigt bliver en glidebane, der vil sætte de 2 ovennævnte hensyn under pres. På den anden side er det næppe hensigtsmæssigt med et direkte forbud mod at visse afsnit krediteres 2 forfattere, hvis dette er velbegrundet og fremstår meningsfuldt. Således forekommer det jo indlysende mere rimeligt at et afsnit, der vitterligt er skabt i et tæt samarbejde mellem 2 af gruppens deltagere, krediteres dem begge i sin helhed, frem for at det skal rives op i små tekstbidder, der skiftevis

² Jf. UNI-bekendtgørelsens § 4, stk. 1, og EVU-bekendtgørelsens § 11, stk. 2.

fordeles på de to forfattere. *Men lakmusprøven er fortsat om bedømmerne kan håndtere det og dermed kan indestå for, at de giver individuelle bedømmelser.*

En måde at skabe sig overblik over de enkelte studerendes bidrag - og dermed også at kunne vurdere om der er tale om en acceptabel grad af individualisering - kunne evt. være at forlange, at der ved den slags opgaver skal vedlægges en matrix-oversigt over hvorledes projektets dele er fordelt på de enkelte forfattere. På den måde får man et samlet billede af, hvordan projektet er opdelt (og hvilke afsnit der krediteres alle eller mere end én forfatter) og hvordan den enkeltes bidrag ser ud.

Sanktioner

I de tilfælde, hvor bedømmerne ikke finder, at individualiseringen har en sådan karakter, at det er muligt at foretage en individuel bedømmelse, indberettes dette til studiesekretariatet, der herefter meddeler de studerende, at opgaven ikke vil kunne tages under bedømmelse i den foreliggende form, da den ikke opfylder kravene om individualisering i eksamensbekendtgørelsen (jf. de ovenfor citerede bestemmelser), og at *opgaven derfor afvises*.

Der er nu i begge eksamensbekendtgørelser indført en klar hjemmel til at kunne afvise en opgave i tilfælde af, at den ikke opfylder kravene til individualisering.

Bestemmelserne herom lyder:

UNI-bekendtgørelsen nr. 670 2014	EVU-bekendtgørelsen nr. 1519 2013
<p>§ 22 Stk. 3. Hvis en afleveret skriftlig opgavebesvarelse ikke opfylder krav om individualisering, jf. § 4, stk. 3, eller formkrav fastsat i studieordningen, kan universitetet afvise opgavebesvarelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøveforsøg, jf. § 13, stk. 2.</p>	<p>§ 10 Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afvise en besvarelse, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøveforsøg, jf. § 6, stk. 3.</p>

Selvom EVU-bekendtgørelsen ikke som UNI-bekendtgørelsen eksplicit nævner individualiseringskravet, er der ikke tvivl om, at § 10, stk. 3, i EVU-bekendtgørelsen også omfatter sådanne forhold.

Sanktionen består således i at *opgaven afvises*. Afvisning af en opgave *tæller som et brugt prøveforsøg*.

Med mindre særlige forhold gør sig gældende, vil opgaven normalt kunne genindleveres til bedømmelse ved førstkommande prøve i faget, under forudsætning af at den inden da er blevet individualiseret i en form, der muliggør individuel bedømmelse.

I de tilfælde, hvor det ikke følger af eksamensbekendtgørelsernes bestemmelser, at der er tvungen tilmelding til førstkommande prøve (omprøven), betragtes en afvisning, som om de studerende har deltaget i prøven, således at de i alle tilfælde har *mulighed for at tilmelde sig omprøven i faget*.